

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยประเมินความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักการฝึกอบรม หลักการ และวิธีดำเนินงานในโครงการฝึกอบรมด้านสาธารณสุขมูลฐานของครูฝึกระดับ จังหวัด-อำเภอ และครูฝึกระดับตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีขั้นตอน และวิธีที่สำคัญของการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเกณฑ์ประเมิน
4. การรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูฝึกระดับจังหวัด-อำเภอ และครูฝึก ระดับตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้รับการฝึกอบรมในเรื่องหลักการฝึกอบรม หลักการและวิธีดำเนินงานโครงการสาธารณสุขมูลฐาน ระหว่างปี 2520-2524 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 4003 คน แยกเป็นครูฝึกระดับจังหวัด-อำเภอ 354 คน และครูฝึกระดับตำบล 3649 คน (37)

กลุ่มตัวอย่าง

จากประชากร 2 กลุ่มคือกลุ่มครูฝึกระดับจังหวัด-อำเภอ และกลุ่มครูฝึกระดับตำบล ผู้วิจัยได้หาขนาดกลุ่มตัวอย่างและเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจาก Table for Determining Sample Size from a Given Population (38 : 607) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มครูฝึกระดับจังหวัด-อำเภอ ประมาณ 175 คน และในกลุ่มครูฝึกระดับตำบลประมาณ 351 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่มในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ออกเป็นจังหวัด จำนวนครึ่งหนึ่งของจังหวัดทั้งหมด โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ผลจากพื้นที่วิจัยทั้งหมด 17 จังหวัดได้ จังหวัดตัวอย่างมา 8 จังหวัด คือ นครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี และนครพนม
2. ในกลุ่มตัวอย่างของครูฝึกระดับจังหวัด-อำเภอ ผู้วิจัยใช้ครูฝึก ระดับจังหวัด-อำเภอทั้งหมดจาก 8 จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด 179 คน แยกเป็นครูฝึกระดับจังหวัด อำเภอของนครราชสีมา 29 คน ชัยภูมิ 21 คน ขอนแก่น 26 คน มหาสารคาม 18 กาฬสินธุ์ 22 คน ร้อยเอ็ด 20 คน อุบลราชธานี 28 คน และนครพนม 15 คน
3. ในกลุ่มตัวอย่างของครูฝึกระดับตำบล ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling) กล่าวคือ หลังจากสุ่มได้จังหวัดที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้ประมาณจำนวนที่เหมาะสมของกลุ่มตัวอย่าง ระดับตำบลในแต่ละจังหวัดก่อน โดยพิจารณาจากสัดส่วนของประชากรในแต่ละจังหวัดเหล่านั้นเทียบกับจำนวนประชากรรวมทั้ง 8 จังหวัดและจำนวนกลุ่ม

ตัวอย่างระดับตำบลทั้งหมดที่ต้องการ จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละจังหวัด ผู้วิจัยกำหนดให้มีการใช้กรณีศึกษาระดับตำบลทุกคนในอำเภอนั้น ๆ เป็นกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นจึงสุ่มอำเภอตัวอย่างของแต่ละจังหวัดจนได้จำนวนตัวอย่างตามที่ต้องการ ซึ่งผลการสุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มกรณีศึกษาระดับตำบลปรากฏดังนี้

จังหวัด	ขนาดตัวอย่างกรณีศึกษาระดับตำบลตามสัดส่วนประชากร	อำเภอที่สุ่มได้
นครราชสีมา	72	คานชนบท ชุมพวง บัวใหญ่
ชัยภูมิ	22	จัตุรัส แก่งคร้อ
อุบลราชธานี	40	วารินชำราบ พิบูลมังสาหาร
ขอนแก่น	34	บ้านไผ่ หนองเรือ
มหาสารคาม	39	โกสุมพิสัย วาปีปทุม
ร้อยเอ็ด	85	ธวัชบุรี อำเภอเมือง
กาฬสินธุ์	22	กมลาสัย
นครพนม	37	ธาตุพนม อำเภอเมือง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอยู่ 2 ตอน ได้แก่แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบและแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักการฝึกอบรม หลักการและวิธีดำเนินโครงการสาธารณสุขมูลฐานของกรณีศึกษาระดับจังหวัด-อำเภอ และกรณีศึกษาระดับตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ซึ่งประกอบด้วยเรื่องสถานภาพของผู้ตอบและความคิดเห็นบางประการเกี่ยวกับโครงการสาธารณสุขมูลฐาน ได้แก่ ระดับของการเป็นครูฝึกที่ดำรงอยู่ ปีที่เข้ารับการฝึกอบรม และจำนวนวัน เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพของการสมรส บทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายที่สะท้อนผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมในฐานะของผู้รับการฝึกอบรม และเป็นผู้ดำเนินการฝึกอบรมให้ผู้อื่น

ตอนที่ 2 แบบสอบ (Tests) ประกอบด้วยแบบสอบความรู้ ความเข้าใจ 3 ด้าน คือ หลักการฝึกอบรม หลักการของโครงการ และวิธีดำเนินการโครงการสาธารณสุขมูลฐานทั้งหมดเป็นแบบสอบปรนัย 4 ตัวเลือก ด้านละ 15 ข้อ

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยเกี่ยวกับโครงการสาธารณสุขมูลฐาน
2. ศึกษาการดำเนินการโครงการสาธารณสุขมูลฐานในภาคสนามที่อำเภอคานชุนทด จังหวัดนครราชสีมา
3. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปฏิบัติงาน และผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการโครงการสาธารณสุขมูลฐาน
4. วิเคราะห์หลักสูตรที่ใช้ในการฝึกอบรมในโครงการสาธารณสุขมูลฐานทั้ง 3 ด้านคือ

4.1 ด้านการฝึกอบรม ศึกษาจากคู่มือการฝึกอบรมของโครงการสำหรับครูฝึกระดับต่าง ๆ ซึ่งจัดทำโดยคณะครูฝึกส่วนกลาง และมีศัพท์เฉพาะว่า "วิธีการเป็นครู"

4.2 คำนหลักการของโครงการ ศึกษาจากแนวคิด และหลักการของการสาธารณสุขมูลฐาน ซึ่งเรียบเรียงโดยนายแพทย์อมร นนทสุต ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

4.3 คำนวิธีดำเนินโครงการ ศึกษาจากคู่มือปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานสำหรับเจ้าหน้าที่ทุกระดับของโครงการ

ซึ่งหนังสือที่ใช้เป็นหลักในการสร้างแบบสอบทั้ง 3 เล่มนี้ รวบรวมและจัดพิมพ์โดยสำนักงานคณะกรรมการการสาธารณสุขมูลฐาน กระทรวงสาธารณสุข

5. จากการวิเคราะห์หลักสูตรและศึกษาหลักการสร้างข้อสอบ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบขึ้นครั้งแรกเป็นแบบสอบปรนัย 4 ตัวเลือก ด้านการฝึกอบรมจำนวน 32 ข้อ คำนหลักการของโครงการ 15 ข้อ และคำนวิธีดำเนินโครงการสาธารณสุขมูลฐาน 20 ข้อ

6. นำแบบสอบที่สร้างขึ้นซึ่งครอบคลุมหลักสูตรของการฝึกอบรมในโครงการสาธารณสุขมูลฐานให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทางค่านการสาธารณสุขมูลฐานจำนวน 10 คนตรวจพิจารณาความตรงเนื้อหา และการสื่อความหมายทางภาษาของแบบสอบ ระหว่างวันที่ 1-7 มีนาคม 2526

การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยเลือกจากผู้มีประสบการณ์ในการดำเนินโครงการสาธารณสุขมูลฐาน ทั้งในค่านการกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมและค่านการปฏิบัติงานในโครงการ โดยจากหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุข คือผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจากกองฝึกอบรม ศูนย์ประสานงานวิชาการกรมอนามัย กองสาธารณสุขสวนภูมิภาค กองสุขศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการ-

สาธารณสุขมูลฐาน และจากหน่วยงานภายนอกกระทรวงสาธารณสุข คือผู้เชี่ยวชาญ
จากโครงการพัฒนาสังคม สถาปัตยกรรมธุรกิจและสังคมแห่งชาติและยูเนสโก *

7. การทดลองใช้และการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

7.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไป
ทดลองใช้ครั้งที่ 1 กับครูฝึกหัดระดับตำบลของอำเภอเมืองอ่างทอง อำเภอโพธิ์ทองและ
อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง จำนวน 30 คน ในวันที่ 10 มีนาคม 2526

* รายชื่อบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในกระทรวงสาธารณสุข

กองฝึกอบรม	แพทย์หญิงสุนทรา นายแพทย์จินดา นางเสาวนีย์	พงศ์พิพัฒน์ คล้าย เชื้อวงศ์ ศศิธรภัทรภักษ์
ศูนย์ประสานงานวิชาการกรมอนามัย	นางวีณะ	วีระไวทยะ
กองสาธารณสุขส่วนภูมิภาค	นางอุษา	โลพันธ์ศรี
สำนักงานคณะกรรมการ การสาธารณสุขมูลฐาน	นางสุพรรณี นายมาโนช	วัชรานานันท์ วามานนท์
กองสุขศึกษา	นายจำนงค์	อิมสมบูรณ์
รายชื่อบุคลากรผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกกระทรวงสาธารณสุข		
โครงการพัฒนาสังคม สถาปัตยกรรมธุรกิจและสังคม แห่งชาติ	นายแพทย์ประพนธ์	ปิยะรัตน์
ยูเนสโก	นายนรินทร์	ทิมา

7.2 นำแบบสอบจากการทดลองใช้ครั้งแรกมาวิเคราะห์คุณภาพ โดยการใช้วิธีวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ (Item Analysis) ด้วยการหาอำนาจจำแนก (Discrimination Power) และระดับความยาก (Item Difficulty) ของแบบสอบแต่ละข้อ และหาค่าความเที่ยงของแบบสอบโดยการคำนวณจากสูตร Kuder Richardson 20

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \frac{(1-\sum p_i q_i)}{S^2}$$

เมื่อ r_{tt} = ความเที่ยงของแบบทดสอบ

k = จำนวนข้อในแบบสอบ

p = ค่าความยากของข้อสอบแต่ละข้อ

q = $1-p$ (39: 116-128)

7.3 ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพแบบสอบจากการทดลองใช้ครั้งที่ 1 ปรากฏว่าได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบทั้งหมดเป็น .60 จึงได้พิจารณาแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับครูฝึกระดับตำบลของอำเภอชัยโย อำเภอป่าโมกข์ อำเภอสามโก้ และอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ในวันที่ 24 มีนาคม 2526

7.4 หลังจากการทดลองใช้ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบสอบมาตรวจสอบคุณภาพอีกครั้งหนึ่ง ปรากฏว่าได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบเท่ากับ .80 อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้พิจารณาแก้ไขพร้อมทั้งตัดข้อสอบที่ไม่เหมาะสมบางข้อออก เหลือแบบสอบที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง 45 ข้อ แบ่งเป็นแบบสอบค่านหลักการฝึกอบรม 15 ข้อ ค่านหลักการพื้นฐานของโครงการสาธารณสุขมูลฐาน 15 ข้อ และค่านวิชาชีพโครงการสาธารณสุขมูลฐาน 15 ข้อ โดยมีค่าความเที่ยงของข้อสอบที่นำไปใช้จริงเท่ากับ .82

การสร้างเกณฑ์ประเมิน

เนื่องจากเกณฑ์ประเมินระดับความรู้ ความเข้าใจ เรื่องหลักการฝึกอบรม หลักการ และวิธีดำเนินการ สาธารณสุขมูลฐานของครูฝึกระดับจังหวัด-อำเภอ และครูฝึกระดับตำบลที่แสดงถึง เป้าหมายของโครงการยังไม่เคยมีการกำหนดไว้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ใช้เกณฑ์ประเมินระดับที่คาดหวังของผู้ทรงคุณวุฒิในโครงการ สาธารณสุขมูลฐานอันได้แก่คณะครูฝึกส่วนกลาง ซึ่งเป็นผู้จัดทำหลักสูตรและแบบเรียน ของโครงการตั้งแต่แรกจำนวน 19 คนจากหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุขคือ สำนักงานคณะกรรมการการสาธารณสุขมูลฐาน กองฝึกอบรม กองสุขศึกษา ศูนย์ ประสานงานวิชาการกรมอนามัย กองสาธารณสุขส่วนภูมิภาค วิทยาลัยการพยาบาล ราชนิติ กองอนามัยครอบครัว กองสุขาภิบาล กองแผนงาน และจากหน่วยงาน ภายนอกกระทรวงสาธารณสุขคือจากโครงการพัฒนาสังคม สภาพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ภาควิชาโภชนาการ คณะสาธารณสุขศาสตร์ และคณะพยาบาล- ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มศว. พลศึกษาและยูเสก. เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทาง ในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลว่าครูฝึกทั้งสองระดับมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องดังกล่าวตามเป้าหมายของโครงการหรือไม่ โดยผู้วิจัยขอให้คณะครูฝึกส่วน กลางกำหนดระดับความรู้ความเข้าใจต่ำสุดที่ครูฝึกจะต้องมีอยู่ (Minimum Passing Level) เป็นร้อยละของความรู้ ความเข้าใจในโครงการสาธารณสุข มูลฐาน ทั้งสามด้านคือหลักการฝึกอบรม หลักการและวิธีดำเนินการรวมกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ตามความคาดหวังของคณะครูฝึกส่วนกลางในฐานะผู้กำหนดหลักสูตรซึ่งเมื่อคำนวณค่าความคาดหวังเฉลี่ยของครูฝึกส่วนกลางดังกล่าว * แล้วทำให้ได้ระดับความรู้

* รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในโครงการสาธารณสุขมูลฐาน

ในกระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานคณะกรรมการการสาธารณสุขมูลฐาน	นายแพทย์ปรีชา	ทีสวัสดิ์
	นางสุพรรณดี	จิรรานานนท์
	นายมาโนช	วามานนท์
กองฝึกอบรม	นายแพทย์จินดา	คล้าย เชื้อวงศ์
	แพทย์หญิงสุนทร	พงศ์พิพัฒน์
	นางสาวนีย์	ตติยภัณฑรักษ์
กองสุขศึกษา	นายจำนงค์	อิมสมบูรณ์
	นายเชษฐ	ปรีชาวัฒน์
ศูนย์ประสานงานวิชาการกรมอนามัย	นางวิณะ	วีระไวทยะ
กองสาธารณสุขส่วนภูมิภาค	นางอุษา	โลพันธ์ศรี
วิทยาลัยการพยาบาล ราชวิถี	นางสาวสาคร	ทองชวรัช
กองอนามัยครอบครัว	นางวันเพ็ญ	เอื้อกุล
กองสุขาภิบาล	นางทิพเยาว์	สันติเวส
กองแผนงาน	นายชัยรัตน์	พัฒน์เจริญ
นอกกระทรวงสาธารณสุข		
โครงการพัฒนาสังคม สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	นายแพทย์ประพนธ์	ปิยะรัตน์
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	แพทย์หญิงคุณฉวี	สุนทรปรียาศรี
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	นางสาววิไล	สีสุวรรณ
มศว. พลศึกษา	นางสาวมาลี	ชูไทย
ยูเสดค	นายนรินทร์	ทิมา

ทำสุดที่บุคลากรระดับต่าง ๆ จะต้องมียู่ เพื่อที่จะยังคงสภาพเป็นครูฝึกที่หน่วยงาน
ถือว่ามีความเป็นที่น่าสนใจ แยกเป็น

1. ครูฝึกระดับจังหวัด-อำเภอ จะต้องมียู่ระดับความรู้อาศัย รวบรวม
3 ด้านถึงร้อยละ 75.78
2. ครูฝึกระดับตำบล จะต้องมียู่ระดับความรู้อาศัยรวบรวมทั้ง 3 ด้าน
ถึงร้อยละ 69.47

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ระหว่างวันที่ 18-25 มีนาคม 2526 ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความ
ร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยจากหัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปพบนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด
8 จังหวัดในพื้นที่วิจัยอันได้แก่ นครราชสีมา ชัยภูมิ อุบลราชธานี ขอนแก่น
มหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์และนครพนมด้วยตนเอง พร้อมทั้งขออนุญาตเก็บ
รวบรวมข้อมูล และนัดหมายวันเวลา และสถานที่ดำเนินการในทุกจังหวัด
2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ช่วงเวลาที่ใช้ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานอยู่
ระหว่างวันที่ 29 มีนาคม-5 เมษายน 2526 โดยผู้วิจัย หรือผู้ช่วย นำแบบสอบถาม
ไปแจกเจ้าหน้าที่ในที่ประชุมประจำเดือนของหน่วยงาน แล้วรอรับแบบสอบถามคืน
กลับมามีในเวลา 1 ชั่วโมง ทั้งนี้ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์และ
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยรวมทั้งวิธีตอบแบบทดสอบก่อนพร้อมทั้งคอยดูแล
ให้ผู้ตอบตอบตามความรู้ ความเข้าใจของตนเอง

อนึ่งผู้วิจัยได้ติดต่อมอบหมายงานให้ผู้ช่วยวิจัยซึ่งมีข้อมูลการของหน่วยงานที่ดำเนินโครงการสาธารณสุขมูลฐานทำการเก็บข้อมูลแทนในจังหวัดที่ผู้วิจัยไม่สามารถดำเนินการด้วยตนเองได้ เนื่องจากช่วงเวลาที่สามารถเก็บข้อมูลได้ในทุก ๆ จังหวัดคือช่วงเวลาปลายเดือนต่อช่วงต้นเดือน ซึ่งเป็นเวลาที่เจ้าหน้าที่ระดับตำบลจะเข้าร่วมการประชุมประจำเดือนที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอและเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอและจังหวัด จะเข้าร่วมการประชุมประจำเดือนที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ทั้งนี้โดยผู้วิจัยได้ติดต่อนักหมายวัน เวลา และสถานที่กับหน่วยงานด้วยตนเองแล้ว

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามทั้งหมด 485 ฉบับ เป็นแบบสอบถามสำหรับครูฝึกะระดับจังหวัด-อำเภอ 158 ฉบับ และแบบสอบถามสำหรับครูฝึกะระดับตำบล 331 ฉบับ

4. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมดปรากฏว่าได้แบบสอบถามที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 462 ฉบับ แยกเป็นแบบทดสอบของครูฝึกะระดับจังหวัด-อำเภอ 150 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 85.71 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างในระดับจังหวัด-อำเภอและเป็นแบบสอบถามของครูฝึกะระดับตำบล 312 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.88 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างในระดับตำบล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมด 45 ข้อ ซึ่งแยกเป็น 3 ด้านคือหลักการพื้นฐาน หลักการฝึกอบรม และวิธีดำเนินการสาธารณสุขมูลฐานด้านละ 15 คะแนน มาตรวจให้คะแนนโดยข้อที่ถูกมีค่าเป็น 1 ข้อที่ผิดมีค่าเป็น 0

2. นำข้อมูลทั้งหมดทั้งที่เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ และคะแนนรายข้อของแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) หาค่าเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจต่อหลักการฝึกอบรม หลักการและวิธีดำเนินโครงการสาธารณสุขมูลฐานของครูฝึกระดับจังหวัด-อำเภอและตำบล

3. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจต่อหลักการฝึกอบรม หลักการ และวิธีดำเนินโครงการสาธารณสุขมูลฐานของครูฝึกทั้งสองระดับกับเกณฑ์ประเมินที่ได้สร้างไว้โดยการหาค่า t จากสูตร (40: 89)

$$t = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{s_x}{\sqrt{n}}}$$

$\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการวัดข้อเท็จจริง

μ_0 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนของประชากรหรือเกณฑ์ประเมิน

s_x = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการวัดข้อเท็จจริง

n = จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง

4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจต่อหลักการฝึกอบรม หลักการและวิธีดำเนินโครงการสาธารณสุขมูลฐานทั้งสองระดับที่แยกตามตัวแปรต่าง ๆ คือ สถานภาพในโครงการ อายุ และปีที่เข้ารับการฝึกอบรม โดยการหาค่า t การศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนวันที่อบรมและบทบาทในโครงการโดยการหาค่า F ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

5. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักการของโครงการสาธารณสุขมูลฐานกับความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักการฝึกอบรม และระหว่างความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักการของโครงการสาธารณสุขมูลฐานกับความรู้ ความเข้าใจเรื่องวิธีดำเนินโครงการของครูฝึกระดับจังหวัด-อำเภอและตำบลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS